

JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ
10. évfolyam

A feladatok legkisebb, önállóan értékelhető részeit, az itemeket a magyar ABC kisbetűivel jelöltük. Az itemek már nem bonthatók fel részteljesítményekre, ezért azok már csak kétféleképpen minősíthetők: a tanuló megoldotta vagyis az item megoldása jó, illetve a tanuló nem oldotta meg, vagyis az item megoldása nem jó. Az első esetben az item betűjelét kell bekarikázni. Ha a tanuló megoldása nem egyezik meg teljesen a javítókulcsban (ez főként az esszére vonatkozik) megadott válaszokkal, az eddig bevált gyakorlat szerint a szakirodalommal igazolható jó válasz is pontot ér.

1. a) H
b) I
c) I
d) H
e) H
f) I
g) H
h) I
i) H
j) H
k) I
l) I

12 pont

2. a) A gyónás aláhúzása.
Indoklás: A gyónás keresztény, a másik két elem az iszlám vallás jellemzője.
b) Bulcsú aláhúzása
Indoklás: Ő magyar előkelő (a Nyugat-Dunántúl vezetője, törzsfője), a másik két személy német uralkodó.
c) Egyházi rend aláhúzása
Indoklás: Ez csak katolikus szentség / a protestánsok (Luther szerint csak ez a kettő szerepel a Bibliában, mint igaz forrásban) csak a másik két szentséget hagyták meg.
d) Pálosok aláhúzása.
Indoklás: Magyar alapítású szerzetesrend / a másik kettő koldulórend.
Minden helyes aláhúzás a helyes indoklással együtt egy feladatelemet ér. Egy feladatelemre 0 vagy 2 pont adható.

8 pont

- 3.A a) Magyar törzsek.
b) I. István közvetlen környezetéhez tartozó német előkelők / Vecelin seregvezér, Pázmány és Hont a testőrség parancsnokaiként I. István hadszervezetéhez tartoztak.
c) A jobbágyságra vonatkozik a felsorolás / a jobbágyság rétegződése.
d) Luxemburgi Zsigmond idején kerültek az előkelők/ arisztokrácia rétegébe.

4 pont

4. a) Suetonius (Suetonius: Az isteni Julius)
b) Könyves Kálmán
c) Nagy Lajos
d) Thuróczy János
e) Brodarics István
f) Nándorfehérvár aláhúzása

6 pont

5. a) Szent István megkoronázása – aláhúzása
b) I. István, Imre, Gellért szentté avatása – aláhúzása
c) az Aranybulla kiadása Magyarországon – aláhúzása
d) A német Aranybulla kiadása – aláhúzása
e) Luxemburgi Zsigmond kiadja városi dekrétumát. Elrendelte az egységes mértékrendszer bevezetését –aláhúzása

5 pont

6. a) Géza fejedelem
b) Nekcsei Demeter (a neki készített mű a Nekcsei Biblia)
c) Lépes György
d) Vitéz János

4 pont

7. a) az urbura
b) arany, ezüst
Két elem megnevezése együtt jelent egy feladatelemet, s 1 pontot.
c) Felvidék
d) Erdély
e) Csehország területéről német bányászokat
f) Torda, Dés
Két elem megnevezése együtt jelent egy feladatelemet, s 1 pontot.
g) nemesfém-monopólium
h) bányavárosok jöttek létre
i-j) (arany)forint, (ezüst)dénár, garas
Minden helyes válasz egy megoldottfeladatelemet ér. Maximum 2 pontadható.
k) A felállított harmincadhelyeken harmincadvámot (tricesima) szedettek.

11 pont

a)	Hibás szöveg	Javítás
b)	Szép Palota	Friss Palota
c)	Szebenben	Kassán
d)	Ostyatábla-képfestészet	Oltártábla-képfestészet
e)	nagyszombati	óbudai
f)	Bonfininek	(Jacobus de) Voraginének
a)	Argentum	Aurea

Minden teljes sor helyes megoldása egy megoldott feladatelemet jelent.

7 pont

9. a) jáki templom
b) román stílusú
c-d) c-d) a lébénymiklósi és a zsámbéki templom, az ócsai templom, a tihanyi altemplom, a bélapátfalvai ciszterci apátsági templom , a pannonhalmi apátsági templom
Bármely helyes válasz egy megoldott feladatelemet jelent. Maximum 2 pont adható.
e) Bakócz-kápolna

5 pont

10. a-f) A középkori falupusztásodás a falvak tömeges elnéptelenedésének és megszűnésének folyamata. Különösen a 14–15. sz.-ban volt jelentős és gyakori Európában. A történészek a pestisjárványokat (1), a mostoha természeti viszonyokat (1), a városok elszívó hatását (1), a tűzvészeket, földindulásokat, a gyakori áradásokat, a sikerületlen irtásokat, a késő középkori agrárválságot (1), a települések kedvezőtlen helyzetét, a jobbágy migrációt (1), a grófi rablóhadjáratokat és a feudális magánháborúk pusztításait (1) jelölik meg leggyakoribb okokként. A magyarországi középkori falupusztásodás része volt az európai középkori falupusztásodásnak. Okai azonosak vagy hasonlóak. Nálunk is gazdasági és társadalmi tényezők, feudális „magánháborúk”, elviselhetetlen földesúri terhek, valamint elemi csapások idézték elő a korábban létrejött falvak egy részének 14–15. századi megsemmisülését. A középkori falupusztásodást serkentette a parasztlakosság mezővárosokba, városokba áramlása is (1).Gazdasági ok a település életképtelensége is (1) A hatalmaskodások, a külső ellenség betörése (1) és a földesúri terhek alóli szabadulás is fontos ok (1). A királyi adó miatti összeköltözések is (1) is segítették ezt a folyamatot.¹
Minden helyes válasz egy megoldott feladatelemet jelent. Maximum 6 pont adható.

6 pont

¹ Engel Pál-Kristó Gyula-Kubinyi András: Magyarország története (1301-1526). Bp. Osiris,1998. pp.322-323.

növekvő élelmiszeréhsége.(1)

Mátyás halála után a bevételek 200-220 ezer aranyra csökkentek(1) A pénzügyigazgatást áthatotta a korrupció (1). A gazdasági gondokat fokozta, hogy az arany-és az ezüstbányászat tovább hanyatlott, a Fugger-Thurzó- vállalkozás se fizetett eleget a kincstárnak (1). A századforduló táján gazdasági válság bontakozott ki, és eközben az ország déli határain már ott a török(1).

Minden helyes válaszelem egy megoldott feladatelemet, s egy pontot ér.

Maximális 14 pont akkor adható, ha legalább 14 feladatelemet (itemet) logikus szövegösszefüggésbe illesztett a tanuló a helyes történelmi szakszókinccs alkalmazásával.

14 pont

Felhasznált irodalom:

A versenykiírásban megadott szakirodalom.

A feladatlappal kapcsolatos kérdéseikkel a következő telefonszámon kereshetnek: munkahelyi telefonszámom 06-94/501-341

A versenybizottság nevében: B. Balogh Éva, szaktanácsadó